

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 20. prosince 2012,

kterým se Španělsku povoluje nadále dočasně pozastavit uplatňování článků 1 až 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie, pokud jde o rumunské pracovníky

(2012/831/EU)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na Akt o podmínkách přistoupení Bulharské republiky a Rumunska a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie ⁽¹⁾, a zejména na článek 23 a přílohu VII část 1 (Volný pohyb osob) odst. 7 druhý pododstavec tohoto aktu,

s ohledem na žádost Španělska ze dne 13. prosince 2012,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Španělsko od 1. ledna 2009 v plném rozsahu uplatňovalo články 1 až 6 nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství ⁽²⁾ na rumunské státní příslušníky, když dne 22. července 2011 s odkazem na vážné narušení španělského trhu práce podle přílohy VII části 1 odst. 7 třetího pododstavce Aktu o podmínkách přistoupení Bulharské republiky a Rumunska a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie (dále jen „akt o přistoupení z roku 2005“), Komisi oznámilo, že se v uvedený den rozhodlo znovu zavést omezení přístupu na trh práce pro rumunské pracovníky. Nařízení (EHS) č. 1612/68 bylo kodifikováno a nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie ⁽³⁾, které vstoupilo v platnost dne 16. června 2011.

(2) V návaznosti na žádost, kterou podle přílohy VII části 1 odst. 7 druhého pododstavce aktu o přistoupení z roku 2005 Španělsko dne 28. července 2011 zaslalo Komisi a ve které ji žádá, aby oznámila úplné pozastavení uplatňování článků 1 až 6 nařízení (EU) č. 492/2011 v případě rumunských pracovníků na území celého Španělska a ve všech odvětvích, povolila Komise rozhodnutím 2011/503/EU ⁽⁴⁾, aby Španělsko do 31. prosince 2012 za určitých podmínek omezilo volný přístup rumunských pracovníků na svůj trh práce. Toto rozhodnutí vstoupilo v platnost dne 12. srpna 2011.

(3) Dopisem ze dne 13. prosince 2012 Španělsko požádalo Komisi, aby pozastavení použitelnosti článků 1 až 6 nařízení (EU) č. 492/2011, pokud jde o rumunské pracovníky, prodloužila do 31. prosince 2013.

(4) Španělsko svou žádost zakládá na tom, že přetrvávají oba důvody, na základě kterých bylo přijato rozhodnutí 2011/503/EU: vážné narušení španělského trhu práce ve všech oblastech a odvětvích a situace rumunských státních příslušníků pobývajících ve Španělsku na trhu práce, jakož i riziko, že by neomezený příliv rumunských pracovníků zvýšil tlak na španělský trh práce.

(5) Španělsko poskytlo statistické důkazy, že se hospodářská situace a situace na trhu práce od poloviny roku 2011 nadále zhoršila, což vedlo k nebývalé úrovni nezaměstnanosti a nezaměstnanosti mládeže, a že hospodářské prognózy naznačují v roce 2012 a 2013 pokles HDP a další zvýšení nezaměstnanosti. Španělsko kromě toho uvedlo, že narušení španělského trhu práce, které vážně ohrožuje úroveň zaměstnanosti, je obecné povahy a netýká se jen konkrétní oblasti nebo odvětví.

(6) Španělsko dále poskytlo statistické údaje, ze kterých vyplývá, že počet rumunských státních příslušníků pobývajících ve Španělsku nadále stoupá (navzdory omezení volného přístupu na trh práce pro rumunské pracovníky) a že v září 2012 dosáhl jejich počet 913 405, že podíl rumunských státních příslušníků, kteří přispívají do systému sociálního zabezpečení klesá, a že počet rumunských státních příslušníků, kteří jsou evidováni jako uchazeči o zaměstnání a kteří pobírají dávky v nezaměstnanosti je poměrně vysoký, i když s klesající tendencí, a že je jejich míra nezaměstnanosti vyšší než průměr. Na základě těchto údajů dospělo Španělsko k závěru, že aktuální situace na trhu práce ovlivňuje schopnost trhu absorbovat nový příliv rumunských pracovníků.

(7) Podle přílohy VII části 1 odst. 7 druhého pododstavce aktu o přistoupení z roku 2005 může členský stát požádat Komisi, aby do dvou týdnů oznámila úplné nebo částečné pozastavení uplatňování článků 1 až 6 nařízení (EU) č. 492/2011 v dané oblasti nebo povolání.

(8) Z analýzy hospodářských údajů za rok 2011, na základě kterých bylo přijato rozhodnutí 2011/503/EU, vyplynulo, že Španělsko skutečně čelilo vážnému narušení trhu práce, charakterizovanému zdaleka nejvyšší mírou nezaměstnanosti v EU (podle měsíčních údajů Eurostatu o nezaměstnanosti v červnu 2011 dosahovala 21,0 %

⁽¹⁾ Úř. věst. L 157, 21.6.2005, s. 203.

⁽²⁾ Úř. věst. L 257, 19.10.1968, s. 2.

⁽³⁾ Úř. věst. L 141, 27.5.2011, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 207, 12.8.2011, s. 22.

- oproti průměru v EU ve výši 9,4 % a oproti průměru v eurozóně ve výši 9,9 %), obzvláště dramatickou nezaměstnaností mládeže (45,7 % v červnu 2011) a pomalým hospodářským oživením (údaje Eurostatu ukazují, že růst HDP v prvním čtvrtletí roku 2011 byl ve srovnání s předchozím čtvrtletím pouze 0,3 % oproti 0,8 % pro EU a eurozónu), jemuž navíc stojí v cestě stávající mezinárodní finanční turbulence, která po Španělsku vyžaduje další rozpočtové škrty zacílené na fiskální konsolidaci, které by mohly mít další krátkodobé negativní dopady na problematiku hospodářského růstu. Dopad poklesu zaměstnanosti byl obecně povahy a postihl všechny oblasti a všechna odvětví výroby. Z údajů šetření pracovních sil za období mezi roky 2008 a 2010 rovněž vyplynul všeobecný pokles úrovně zaměstnanosti (9 %), ve stavebnictví dokonce ve výši 33 %, který postihuje všechny oblasti v rozpětí od 6 % v Baskicku až po 13 % v samosprávném společenství Valencie.
- (9) Komise se proto domnívala, že Španělsko poskytlo důkazy o tom, že jeho trh práce byl obecně narušen, čímž byla vážně ovlivněna úroveň zaměstnanosti ve všech oblastech a všech odvětvích, a že bylo pravděpodobné, že toto narušení trhu práce bude pokračovat i v blízké budoucnosti.
- (10) Z analýz, které v roce 2011 vypracovala Komise, bylo zjištěno, že: rumunští státní příslušníci žijící ve Španělsku jsou silně postiženi nezaměstnaností v míře přesahující 30 % (zdroj: Eurostat, šetření pracovních sil, údaje za první čtvrtletí 2011). Příliv rumunských státních příslušníků do Španělska byl i navzdory určitému poklesu v důsledku hospodářské recese nadále významný, ačkoliv Španělsko zaznamenalo nízkou poptávku po pracovních silách. Počet rumunských státních příslušníků, kteří obvykle pobývají ve Španělsku, se zvýšil z 388 000 (1. ledna 2006) na 823 000 (1. ledna 2010) (zdroj: Eurostat, statistika v oblasti migrace).
- (11) Z analýzy hospodářských údajů, které jsou nyní k dispozici, vyplývá, že Španělsko skutečně čelí vážnému narušení trhu práce. Hospodářský útlum má nadále větší dopad na zaměstnanost ve Španělsku než v ostatních členských státech a z údajů vyplývá, že tento trend začal být výraznější v průběhu roku 2011 a v prvních čtvrtletích roku 2012. V říjnu 2012 dosahovala míra nezaměstnanosti přibližně 26,2 %, přičemž v červnu 2011 to bylo 21,3 % a průměr v EU v říjnu 2012 činil 10,7 % (a 9,5 % v červnu 2011). Míra nezaměstnanosti mladých osob je navíc značně vysoká a v říjnu 2012 dosahovala 55,9 %, přičemž průměr v EU činil 23,4 % (zdroj: měsíční údaje Eurostatu o nezaměstnanosti).
- (12) Je pravděpodobné, že nepříznivá hospodářská situace a s tím související narušení trhu práce bude pokračovat. Podle hospodářské prognózy Evropské komise lze v letech 2012 a 2013 očekávat snížení španělského HDP (-1,4 % v obou letech), přičemž v roce 2014 by mělo dojít k jeho opětovnému zvýšení (+0,8 %) a předpokládá se, že míra nezaměstnanosti se bude i nadále zvyšovat a v roce 2013 dosáhne 26,6 % (a v roce 2014 pak poklesne na 26,1 %). Pokles zaměstnanosti měl vliv na všechna hospodářská odvětví. V období od druhého čtvrtletí roku 2011 do třetího čtvrtletí roku 2012 se počet zaměstnaných ve Španělsku snížil přibližně o 980 000 osob (tj. -5,4 %) (zdroj: Eurostat, šetření pracovních sil). Největší pokles (-293 000 osob nebo -20,5 %) vykázalo stavebnictví, ale zaměstnanost se snížila i v zemědělství, průmyslové výrobě a v odvětví služeb. Navíc jsou vysokou mírou nezaměstnanosti postiženy všechny oblasti (od 12 % v Baskicku po 30,4 % v Andalusii v roce 2011, zdroj: Eurostat, šetření pracovních sil), a narušení trhu práce se tedy netýká jen určité oblasti.
- (13) Komise se proto domnívá, že Španělsko poskytlo důkazy o tom, že jeho trh práce je obecně narušen, čímž je vážně ovlivněna úroveň zaměstnanosti ve všech oblastech a všech odvětvích, a že je pravděpodobné, že toto narušení trhu práce bude pokračovat i v blízké budoucnosti.
- (14) Z analýzy Komise navíc vyplývá, že od té doby, co Španělsko znovu zavedlo omezení přístupu na trh práce pro rumunské pracovníky, se počet rumunských státních příslušníků nadále zvyšuje, i když pomalejším tempem než dříve: podle španělských statistik týkajících se migrace došlo mezi 30. zářím 2011 (901 435) a 30. zářím 2012 (913 405) k nárůstu o 11 970 rumunských státních příslušníků (tj. +1,3 %) a mezi 30. zářím 2010 (817 460) a 30. zářím 2011 (901 435) k nárůstu o 83 975 rumunských státních příslušníků (tj. +10,3 %). Míra nezaměstnanosti těchto osob je ve Španělsku velmi vysoká a ve třetím čtvrtletí 2012 dosahovala 36,4 % (zdroj: Eurostat, šetření pracovních sil).
- (15) Je proto pravděpodobné, že by plné uplatňování práva EU o volném pohybu pracovníků bylo nadále faktorem zvyšování tlaku na španělský trh práce, neboť umožňuje neomezený příliv rumunských pracovníků.
- (16) V zájmu obnovení běžného stavu španělského trhu práce je proto vhodné povolit Španělsku, aby nadále dočasně omezilo volný přístup rumunských pracovníků na trh práce. Vzhledem k tomu, že přechodná opatření obsažená v aktu o přistoupení z roku 2005, která umožňují omezit přístup rumunských státních příslušníků na trh práce a jejichž součástí je ochranná doložka, mají omezenou platnost do 31. prosince 2013, lze povolení prodloužit maximálně do tohoto data.
- (17) Omezení přístupu na trh práce představuje odchylku od základní zásady Smlouvy o fungování Evropské unie, kterou je volný pohyb pracovníků. V souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora by tato opatření měla být vykládána a uplatňována restriktivně.
- (18) S ohledem na stávající specifickou situaci na trhu práce ve Španělsku a s přihlédnutím k přesunům a jiným možným vedlejším účinkům mezi oblastmi a odvětvími, které může selektivní omezení způsobit, je tudíž v současné době vhodné, aby se omezení nadále vztahovalo na činnosti v zaměstnaneckém poměru na celém území Španělska a na všechna odvětví. Rozsah odchylky

může být nicméně omezen, pokud by Komise zjistila, že se příslušné údaje, které vedly k jejímu přijetí, změnily nebo se ukázalo, že její účinky jsou více omezující, než je jejím účelem, zejména v případě činností v zaměstnaneckém poměru vyžadujících vysokoškolské vzdělání a rovnocennou kvalifikaci.

- (19) Třebaže se nyní v zájmu toho, aby měla omezení povolená tímto rozhodnutím zamýšlený dopad na španělský trh práce, považuje za vhodné, aby tato omezení zůstala v platnosti do konce přechodného období, které končí 31. prosince 2013, může být tento časový rámec zkrácen, pokud Komise zjistí, že se příslušné údaje, jež vedly k přijetí tohoto rozhodnutí, změnily nebo pokud se ukáže, že jeho účinky jsou více omezující, než je jeho účelem.
- (20) Španělsko proto bude Komisi poskytovat čtvrtletní statistické údaje dokládající vývoj na trhu práce v každém odvětví činnosti a povolání. První čtvrtletní zpráva musí být předložena do 31. března 2013.
- (21) Rozhodnutí, kterým se Španělsku povoluje zachovat omezení volného přístupu rumunských státních příslušníků na španělský trh práce, se přijímá za určitých podmínek, aby se zajistilo, že tato omezení budou přísně omezena na to, co je nezbytné k dosažení zamýšleného účelu.
- (22) Proto není vhodné povolit opětovné zavedení omezení, pokud jde o rumunské státní příslušníky a jejich rodinné příslušníky, kteří byli ke dni 22. července 2011, což je datum, kdy Španělsko oznámilo opatření uvedená v prvním bodě odůvodnění, na španělském trhu práce již zaměstnání nebo kteří byli k uvedenému datu veřejnými službami zaměstnanosti ve Španělsku již evidováni jako uchazeči o zaměstnání.
- (23) Zásady, jimiž se řídí omezení přístupu na trh práce, stanovené v příloze VII části 1 aktu o přistoupení z roku 2005, jako např. doložka o zachování současného stavu a zásada upřednostňování pracovníků z Unie v části 1 odst. 14 uvedené přílohy, by rovněž měly být dodržovány.
- (24) Právo rodinných příslušníků rumunských pracovníků k nástupu do zaměstnání ve Španělsku se musí obdobně řídit přílohou VII částí 1 odst. 8 aktu o přistoupení z roku 2005.
- (25) Omezení práv rumunských státních příslušníků a jejich rodinných příslušníků k přístupu na španělský trh práce, která jsou povolena tímto rozhodnutím, jsou přísně omezena na oblast působnosti tohoto rozhodnutí a nemohou se nijak dotknout žádných dalších práv, která mají rumunští státní příslušníci a jejich rodinní příslušníci podle práva Unie.
- (26) Pro účely monitorování by měla být stanovena povinnost poskytnout Komisi podrobné informace o opatřeních, která Španělsko přijalo na základě tohoto rozhodnutí,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Španělsku se povoluje za podmínek uvedených v článcích 2 až 4 tohoto rozhodnutí pozastavit uplatňování článků 1 až 6 nařízení (EU) č. 492/2011, pokud jde o rumunské státní příslušníky, do 31. prosince 2013.

Článek 2

Aniž jsou dotčena opatření, která Španělsko zavedlo dne 22. července 2011 podle přílohy VII části 1 odst. 7 třetího pododstavce aktu o přistoupení z roku 2005, nejsou tímto rozhodnutím dotčeni rumunští státní příslušníci a jejich rodinní příslušníci,

kterí byli ke dni 12. srpna 2011 ve Španělsku zaměstnání nebo kteří byli ke dni 12. srpna 2011 evidováni veřejnými službami zaměstnanosti ve Španělsku jako uchazeči o zaměstnání.

Článek 3

Uplatňování tohoto rozhodnutí podléhá obdobně ustanovením o přechodných opatřeních podle přílohy VII části 1 aktu o přistoupení z roku 2005.

Článek 4

Španělsko přijme veškerá opatření nezbytná k tomu, aby nadále pečlivě monitorovalo vývoj na trhu práce. Poskytuje Komisi čtvrtletní statistické údaje dokládající vývoj na trhu práce v každém odvětví činnosti a povolání. První čtvrtletní zpráva musí být předložena před 31. březnem 2013.

Příslušné údaje, které Španělsko poskytlo v souvislosti se svou žádostí o rozhodnutí Komise a na jejichž základě se toto rozhodnutí přijímá, musí Španělsko v případě jakékoli významné změny na trhu práce Komisi a členským státům neprodleně předložit v aktualizované podobě.

Článek 5

Toto rozhodnutí může být pozměněno nebo zrušeno, zejména pokud by se příslušné údaje uvedené v článku 4, jež vedly k jeho přijetí, změnily nebo pokud by se ukázalo, že jeho účinky jsou více omezující, než je jeho účelem.

Článek 6

Španělsko poskytne Komisi podrobné informace o opatřeních, která přijalo na základě tohoto rozhodnutí, do dvou měsíců od jeho obdržení.

Článek 7

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Bruselu dne 20. prosince 2012.

Za Komisi

José Manuel BARROSO
předseda